

Zavedenie ekologických kritérií pre uzatváranie zmlúv na upratovacie služby v Rumunsku

NÁRODNÁ ENVIRONMENTÁLNA STRÁŽ (RUMUNSKO)

KONTEXT

Za ochranu životného prostredia v Rumunsku zodpovedá Národná environmentálna stráž (GNM). GNM je jedným z viacerých orgánov rumunského [ministerstva životného prostredia](#), ktoré podporuje zavádzanie GPP v krajine.

Od roku 2016 je Ministerstvo životného prostredia partnerom v [projekte GPP best - financovanom z programu EÚ LIFE](#), ktorého cieľom je podporiť výmenu osvedčených postupov a vyvinúť nástroje pre GPP v Rumunsku a Taliansku.

Prvý zelený nákup GNM sa uskutočnil v náročnom národnom kontexte GPP. Rumunsko je jednou z mála krajín EÚ, ktoré nemajú národný akčný plán pre GPP. V súčasnosti však Ministerstvo životného prostredia s podporou [Fondazione Ecosistemi](#) a Národného úradu pre verejné obstarávanie vypracúva jeden, ktorý by mal byť prijatý do polovice roka 2018. V strategickom pláne sa stanovujú záväzné ciele GPP pre verejných obstarávateľov a opíše sa súbor opatrení, ktoré sa majú vykonať na vnútroštátnej úrovni s cieľom pomôcť propagovať a realizovať GPP.

CIELE OBSTARÁVANIA

Vzhľadom na svoju úlohu agentúry na ochranu životného prostredia považuje GNM za obzvlášť dôležité, aby jej postupy obstarávania rešpektovali a chránili prírodné zdroje. V roku 2017 sa preto GNM rozhodla „ekologizovať“ svoje výberové konanie na upratovacie služby (pre svojich 35 kancelárií) zavedením osobitných požiadaviek na ekologické čistiace prostriedky, toaletný papier a papierové uteráky.

Ekologické aspekty boli zavedené ako minimálne technické špecifikácie. Tie boli odvodené z [environmentálnej značky EÚ](#) a rumunskej príručky GPP (v súčasnosti v poslednej fáze inštitucionálneho schvaľovania Národným úradom pre verejné obstarávanie), ktorá obsahuje odporúčané kritériá GPP pre šesť kategórií výrobkov a služieb považovaných za prioritné na vnútroštátnej úrovni.

POUŽITÉ KRITÉRIÁ

Technické špecifikácie:

Technická ponuka musí spĺňať tieto normy: systém riadenia kvality ([ISO 9001](#) alebo ekvivalent), environmentálne riadenie ([ISO 14001](#) alebo ekvivalent) a bezpečnosť informácií ([ISO 27 001](#) alebo ekvivalent).

Denné, týždenné a mesačné činnosti boli opísané ako súčasť technických špecifikácií. Na vykonanie zmluvnej služby bol určený systém/metóda čistenia s predimpregnáciou (t. j. namáčaním). Táto metóda spočíva v tom,

že pred začatím čistenia sa do vedra s čistiacim prostriedkom vloží dostatočný počet čistých mopov (aby pokryli celý čistený povrch). Po umytí povrchov je potrebné špinavé mopy zhromaždiť do vreca a na konci služby ich vyprať so saponátom, aby sa cyklus mohol opakovať nasledujúci deň s čistými mopmi.

Vyžadovali sa vzorky a karty technických údajov všetkých výrobkov potrebných na vykonanie služby. Pokiaľ ide o toaletný papier a papierové utierky, požadovali sa výrobky označené environmentálnou značkou EÚ (podľa európskeho nariadenia (ES) č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ, ktoré bolo v Rumunsku transponované rozhodnutím vlády č. 661/2011) alebo rovnocenné výrobky.

Detergenty s environmentálnou značkou EÚ (podľa európskeho nariadenia (ES) č. 66/2010 a rumunského nariadenia HGR č. 661/2011) alebo ekvivalentnou značkou sa vyžadovali na tieto účely:

- Čistiaci prostriedok na leštenie a hygienické potreby
- Čistiaci prostriedok na podlahy (pieskovec, prírodný kameň, PVC a parkety) a fajansu
- Čistiace prostriedky na okná a zrkadlá

Kritériá udeľovania zákazky:

Zákazka bola zadaná na základe najnižšej ceny.

„Vloženie zelených kritérií malo pozitívny inštitucionálny účinok, pretože podnietilo GNM k vytvoreniu systematického procesu vykonávania GPP. Riaditeľ GNM pre verejné obstarávanie a logistiku v súčasnosti vypracúva plán verejného obstarávania, ktorý bude obsahovať konkrétne ciele pre GPP v súlade s národnými cieľmi.“

VÝSLEDKY

Bola doručená jedna ponuka, ktorá bola plne v súlade s požiadavkami verejnej súťaže.

Konečná zmluvná cena bola 339 500 LEI (približne 72 840 EUR). Zmluvné obdobie bolo od 1. mája 2017 do konca decembra 2017. Dodávateľ počas plnenia tejto zmluvy preukázal svoju schopnosť úplne splniť požiadavky stanovené v technických špecifikáciách. Víťazný dodávateľ poskytol čistiace služby s použitím výrobkov označených [environmentálnou značkou EÚ](#).

Vloženie ekologických kritérií malo pozitívny inštitucionálny účinok, pretože podnietilo GNM k vytvoreniu systematického procesu vykonávania GPP. Riaditeľ GNM pre verejné obstarávanie a logistiku v súčasnosti vypracúva plán verejného obstarávania, ktorý bude zahŕňať konkrétne ciele pre GPP v súlade s národnými cieľmi, ktoré sa vypracúvajú v rámci národného akčného plánu GPP. Plán GNM bude založený na sérii trhových konzultácií zameraných na stanovenie priorít pre výrobky a služby, ktoré by sa mali nakupovať prostredníctvom procesu ekologického obstarávania. Environmentálne kritériá pre jednotlivé výrobky/služby budú potom definované na základe existujúcich [kritérií GPP EÚ](#). GNM bude šíriť svoje skúsenosti v iných župách a verejných orgánoch v Rumunsku s cieľom pomôcť pri podpore a „šírení informácií“ o zavádzaní ekologických nákupných postupov. Na rok 2018 spoločnosť GNM navrhla, aby 100 % jej upratovacích služieb bolo ekologických, pričom sa podporujú výrobky označené environmentálnou značkou EÚ.

ENVIRONMENTÁLNE VPLYVY

Obstarávanie čistiacich prostriedkov a služieb pre kancelárie má rôzne vplyvy na životné prostredie a zdravie spojené s chemickými a inými nebezpečnými zložkami výrobkov. Vplyvy na životné prostredie zahŕňajú eutrofizáciu vody, nadmernú spotrebu vody pri intenzívnych čistiacich procesoch a odpad z obalov.

Pracovná metóda predimpregnácie - v porovnaní s tradičným systémom vedra a oplachovania - zabezpečuje vyššiu úroveň hygieny, znižuje spotrebu vody približne o 75 %, vedie k nižšej spotrebe čistiacich prostriedkov a znižuje množstvo odpadových vôd vypúšťaných do kanalizačných sietí.

POUČENIE

- Pri realizácii zákazky sa osobitná pozornosť venovala dodržiavaniu environmentálnych kritérií, keďže táto súťaž bola prvým postupom GPP v rámci GNM. Zamestnanci spoločnosti GNM už zistili rozdiely v účinnosti a efektívnosti ekologických výrobkov, ako aj v nových čistiacich technikách, ktoré sa vyžadujú na základe novej zmluvy. Zlepšenia boli zaznamenané napríklad v tom, že služby sú teraz bez zápachu a že sa znížil výskyt alergií a iných nepríjemných pocitov u kancelárskych pracovníkov.
- V prípade nadchádzajúcich verejných súťaží na GPP plánuje GNM uskutočniť proces trhových konzultácií (pred uverejnením verejnej súťaže) s cieľom informovať/pripraviť trh a uľahčiť účasť väčšieho počtu dodávateľov. Odporúča ostatným orgánom, ktoré uskutočňujú podobné nákupy, aby zaujali podobný prístup k zapojeniu trhu.
- Medzi ďalšie „dávkky“ patrí prispôsobenie environmentálnych kritérií predmetu zákazky, a najmä činnosti inštitúcie, ako aj požiadavka na záruky/dôkazy týkajúce sa plnenia environmentálnych kritérií.
- GNM však verejným obstarávateľom odporúča, aby sa vyhli vyhlasovaniu verejných súťaží na GPP bez toho, aby mali reálny základ pre opatrenia vyplývajúce z trhových konzultácií a procesov zapojenia. Odporúča sa tiež, aby sa verejné obstarávanie v rámci GPP realizovali po internom konzultačnom procese týkajúcom sa zelených kritérií, ktoré sa majú použiť, čím sa zabezpečí, že zamestnanci budú súhlasiť s prístupom GPP. Keďže zelené verejné obstarávanie je zvyčajne proces, do ktorého je okrem pracovníkov v oblasti obstarávania zapojená aj celá paleta interných oddelení a osôb, oboznámenie a zapojenie zamestnancov do zeleného obstarávania by malo byť kľúčovým cieľom inštitúcie.
- Dôležitým ponaučením je aj potreba vzájomných konzultácií a výmeny informácií s technikmi a inými verejnými obstarávateľmi, najmä ak verejný obstarávateľ nemal žiadne predchádzajúce skúsenosti s postupom GPP.

Kontaktné údaje:

Calin Toma, National Environmental Guard, calin.toma@gnm.ro.

Súvisiace informácie nájdete v európskych kritériách GPP pre [čistiace prostriedky a služby](#) a v [technickej podkladovej správe](#).